

בש"פ 3797/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3797/15

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי
בתל אביב-יפו (כב' השופטת ד' שריזלי) בעמ"ת
44274-04-15 מיום 6.5.2015

בשם המבקש: עו"ד אושרת חנוך; עו"ד יפעת כץ

בשם המשיבה: עו"ד סיגל בלום

החלטה

לפניי בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת ד' שריזלי) שבמסגרתה נדחה עררו של המבקש על החלטות בית משפט השלום שקבעו כי אין לשחרר את המבקש לחלופת מעצר בישראל. הבקשה הוגשה מכוח סעיף 53(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996.

1. המבקש נעצר בגין כניסה לישראל שלא כחוק לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: שהייה בלתי חוקית בישראל). ביום 27.8.2014 הוגש נגדו כתב אישום יחד עם בקשה למעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית משפט השלום בתל אביב-יפו קבע את תנאי שחרורו של המבקש לחלופת מעצר כדלקמן: התחייבות עצמית; ערבות צד ג' מאת אזרח ישראלי; הפקדת סכום כסף מזומן; והרחקה לאזור (להלן: תנאי השחרור). המבקש שוחרר בהתאם לתנאי השחרור, הורחק לאזור אך הפר את התנאים ונכנס לישראל שלא כדין. לטענת המבקש,

עמוד 1

הוא נאלץ להיכנס לישראל עקב איום ממשי הנשקף לחייו כיוון שחושדים בו כי שיתף פעולה עם כוחות הביטחון הישראליים (להלן: טענת המאוימות). נוכח טענת המאוימות הגיש המבקש בקשה לעיון חוזר בתנאי השחרור וביקש כי יותר לו להשתחרר לחלופת מעצר בישראל בכפוף לקיום יתר תנאי השחרור. ביום 2.4.2015 דחה בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופטת נ' תבור) את הבקשה וקבע כי לא הונחה תשתית מספקת לביסוס טענת המאוימות הנסובה סביב אירועים שהתרחשו בשנת 2005. בית המשפט הדגיש כי עד לאותו מועד לא פנה המבקש בבקשה מתאימה לוועדה לבחינת טענות בדבר מאוימות על רקע שיתוף פעולה עם ישראל (להלן: ועדת המאוימים) - היא האפיק המתאים לבירור הטענה ולמתן סעד זמני לפי הצורך. עוד צוין כי המבקש הורשע בעבירה דומה בשנת 2013 וכי במסגרת אותו הליך לא העלה כל טענת מאוימות (להלן: נימוקי ההחלטה בבקשת העיון החוזר).

2. ביום 17.4.2015, זמן קצר לאחר מתן ההחלטה בבקשת העיון החוזר, נעצר המבקש פעם נוספת בגין שהייה בלתי חוקית בישראל. הוגש נגדו כתב אישום נוסף יחד עם בקשה נוספת למעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ערב הדיון בבקשת המעצר האמורה הגיש המבקש בקשה לוועדת המאוימים שהוצגה לבית המשפט. בנוסף, הציג המבקש בדיקת פולגרף התומכת לכאורה באמיתות טענת המאוימות; ותצהיר המתאר אירוע מאיים שהתרחש לכאורה בעת ששהה באזור בחודש דצמבר 2014. ביום 20.4.2015 הורה בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופטת נ' תבור) על מעצרו של המבקש עד להחלטה אחרת תוך שהפנה לנימוקיו של אותו המותב בהחלטה בבקשת העיון החוזר. בית המשפט קבע כי לא חל שינוי נסיבות המצדיק שינוי בתנאי השחרור של המבקש הכוללים כאמור הרחקה לאזור. ביום 22.4.2015 התקיים דיון נוסף בתנאי השחרור של המבקש. בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופטת נ' תבור) דחה את בקשת המבקש להשתחרר לחלופת מעצר בישראל פעם נוספת והורה על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

3. המבקש הגיש ערר על שלוש ההחלטות האמורות (מהימים 2.4.2015; 20.4.2015; ו-22.4.2015). בעררו חזר על טענת המאוימות וביקש כי יתאפשר לו להשתחרר לחלופת מעצר בישראל בכפוף לעמידה ביתר תנאי השחרור. ביום 6.5.2015 דחה בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת ד' שריזלי) את הערר (למעט לעניין הפחתת סכום הכסף המזומן שעל המבקש להפקיד) וקבע כי לא קמה עילה להתערב בהחלטות הנזכרות של בית משפט השלום, מנימוקיהן. גם בית המשפט המחוזי - כמו בית משפט השלום לפניו - ציין בנוסף כי פנייה לוועדת המאוימים בהליך מינהלי היא המסגרת המתאימה לבירור טענת מאוימות ולמתן סעד זמני המתיר שהייה בישראל לפי הצורך.

4. מכאן בקשת הרשות לערור שלפניי. במסגרתה חזר המבקש על טענת המאוימות וביקש כי בגינה יותר לו להשתחרר לחלופת מעצר בישראל. עוד טען המבקש כי מעצרו דרוש אך כדי להבטיח את התייצבותו להליך המשפטי וכי לא נשקפת ממנו מסוכנות. בתנאים אלה, והואיל והציג חלופת מעצר הולמת בישראל - כך המבקש, הרי שהותרתו במעצר גוררת פגיעה קשה בחירותו העולה כדי עוול ממשי. בהקשר זה טען המבקש כי אין טעם להבחנה בין עניינו לבין המקרה שנדון בבש"פ 743/15 פלוני נ' מדינת ישראל (22.2.2015) (להלן: עניין פלוני) שבו התיר בית משפט זה (כב' השופטת ד' ברק-ארז) לשחרר עצור בגין שהייה בלתי חוקית לחלופת מעצר בישראל נוכח טענת מאוימות. לבסוף, נטען כי עניינו של המבקש מעורר שאלה עקרונית המצדיקה מתן רשות לערור ב"גלגול שלישי".

5. התבקשה תשובה. המשיבה מתנגדת לקבלת הבקשה. לטענתה, המקרה דנן אינו מעורר שאלה רחבה החורגת מעניינו של העורר ואף לא מתקיימות נסיבות ייחודיות אחרות שעשויות להצדיק מתן רשות לערור ב"גלגול

שלישי". המשיבה עומדת על כך כי טענת מאוימות צריכה להתברר בהליך המינהלי המתאים לפני ועדת המאוימים ולא במסגרת ההליך הפלילי; וכי היעדרות לבקשה תיצור הלכה למעשה "מסלול עוקף" להליך לפני ועדת המאוימים ותשפר את מצבם של הטוענים למאוימות במסגרת ההליך הפלילי - שייתכן שיזכו לשהות בישראל לפי החלטת בית המשפט על עוד יתנהל ההליך הפלילי בעניינם - לבין מי שפנו לוועדת המאוימים וממתינים להחלטה בעניינם. גם לגופם של דברים התנגדה המשיבה לקבלת הבקשה וטענה כי הראיות התומכות לכאורה בטענת המאוימות הן ישנות; כי בהליך פלילי קודם שנוהל נגד המבקש בגין שהייה בלתי חוקית בישראל בשנת 2013 לא העלה המבקש טענת מאוימות; וכי שחרור המבקש לחלופת מעצר בישראל כמוה כמתן הכשר לעבירת שהייה הבלתי חוקית אותה ביצע.

6. לאחר שעיינתי בבקשה, בתשובה לה וביתר החומר שלפניי מצאתי לדחות את הבקשה. סוגיית שחרורו של נאשם תושב האזור העצור בישראל בעבירת שהייה בלתי חוקית לחלופת מעצר בישראל התעוררה בעבר בפסיקתנו. נקבע כי שחרור לחלופת כאמור יעשה במקרים נדירים ובהתקיימם של שני תנאים מצטברים: מניעה ממשית להחזיר את הנאשם לאזור; והצגת חלופת מעצר ראויה המבטיחה פיקוח הדוק על ידי המבקש (בש"פ 6781/13 קונדוס נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (4.11.2013)). האם יש בהעלאת טענת מאוימות כדי לחייב תוצאה שונה? שאלה זו נבחנה בעניין פלוני שאליו הפנה המבקש בטיעונו. באותו מקרה היה המבקש עצור עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בגלל הזמן שחלף התעורר חשש כי סך ימי המעצר יעלו בסופו של דבר על עונש המאסר שעשוי להיקבע בהליך העיקרי, וזאת נוכח רמת הענישה הנוהגת לגבי עבירת שהייה הבלתי חוקית בישראל. כמו כן לא נשקפה מהמבקש שם מסוכנות ומעצרו נועד להבטיח את התייצבותו בהליך המשפטי שהתנהל נגדו. בית משפט זה - לאחר שנתן רשות לערור ודן בערר לגופו - מצא כי קיימת תשתית עובדתית לכאורית שלפיה קיים חשש מפני החזרת המבקש לאזור; וכי על פניו ישנה חלופת מעצר הדוקה דיו בישראל. נוכח אלו הורתה כב' השופטת ד' ברק-ארז על שחרור המבקש לחלופת מעצר בישראל בכפוף לבדיקה משלימה שתערך על ידי בית המשפט המחוזי.

7. בענייננו, בית משפט השלום לא מצא כי עלה בידי המבקש לבסס טענת מאוימות שבכוחה למנוע את הרחקתו לאזור; ואף לא השתכנע כי קיימת חלופת מעצר הולמת בישראל. בית המשפט המחוזי לא ראה להתערב בקביעות אלו. להשקפתי, קביעות אלו אינן חורגות מהמתווה שנקבע בעניין פלוני. אף לא מצאתי כי המקרה שלפניי מעורר שאלה רחבה או כי יש חשש כי יגרם למבקש עיוות דין. משכך, לא קמה עילה למתן רשות לערור ב"גלגול שלישי" לפני בית משפט זה (בש"פ 6889/13 דעאגנה נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.11.2013)).

בנסיבות אלו אינני רואה להידרש לטענת המדינה - שלכאורה אינה נטולת אחיזה - ששחרור נאשמים בעבירת שהייה בלתי חוקית בישראל לחלופת מעצר בישראל עקב העלאת טענת מאוימות עלולה ליצור "מסלול עוקף" לבחינת הטענה לפני ועדת המאוימים, וניתן להשאירה לעת מצוא.

הבקשה נדחת אפוא.

ניתנה היום, כ"ד בסיון התשע"ה (11.6.2015).

ש ו פ ט